

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 28.6.2006
COM(2006) 348 végleges

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCSNAK ÉS A TANÁCS KERETÉN BELÜL
ÜLÉSEZŐ TAGÁLLAMOK KORMÁNYAI KÉPVISELŐINEK**

a Bizottság számára az egyrészlől az Európai Közösség és tagállamai, másrészlől a Dél-afrikai Köztársaság közötti kereskedelmi, fejlesztési és együttműködési megállapodás módosítására vonatkozó iránymutatás nyújtása érdekében

INDOKOLÁS

Az egyrészt az Európai Közösség és tagállamai, másrészt a Dél-Afrikai Köztársaság közötti kereskedelmi, fejlesztési és együttműködési megállapodást (KFEM) 1999 októberében írták alá, és 2000. január 1-jétől lépett ideiglenesen és részlegesen hatályba. 2004. május 1-jén, miután minden fél megerősítette, a megállapodás teljes mértékben hatályba lépett.

A KFEM 103. cikke előírja a megállapodás hatályba lépésétől számított öt éven belüli felülvizsgálatát, hogy a megállapodást befolyásolható egyéb megegyezések esetleges hatásait megvizsgálhassák. Az „egyéb megegyezésekhez”, amelyekre a megállapodás szerzői utaltak, kétségkívül hozzátartozik a Cotonou-i Megállapodás, amelyet szintén átdolgoztak. A KFEM 18. cikke további intézkedéseket ír elő a kereskedelmi liberalizáció folyamata során, és megköveteli a kereskedelmi intézkedések felülvizsgálatát, különösen a KFEM „várólistáján” szereplő termékekre – amelyekre vonatkozóan a megállapodás vagy csak korlátozott kereskedelmi liberalizációs intézkedéseket tartalmaz, vagy nem is tartalmaz ilyen intézkedéseket – vonatkozó vámok tekintetében. A 30. cikk a megállapodás hatályának a szolgáltatások kereskedelmének liberalizációjára vonatkozó kiterjesztését írja elő.

A 97. cikk (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az Együttműködési Tanács döntést hozhat a KFEM hatálya alá tartozó valamennyi ügyben, a 106. cikk (1) bekezdése pedig felhatalmazza az Együttműködési Tanácsot, hogy a valamelyik fél által előterjesztett módosításokról döntsön. Ezt a rendelkezést alkalmazni kell a javasolt felülvizsgálatra.

2004 folyamán a Bizottság, a tagállamok és a Dél-afrikai Köztársaság elvégezték a KFEM felülvizsgálatát, elsősorban, de nem kizárólag a megállapodás azon szakaszaira összpontosítva, amelyeket ideiglenesen alkalmaztak. E felülvizsgálat eredményeként az Együttműködési Tanács 2004. november 23-án elfogadta a KFEM módosításának átfogó iránymutatásait kijelölő „közös következtetéseket”. A közös következtetések többek között politikai párbeszédre szólítják a feleket, hogy „véleményt cserélhessenek a közelmúlt olyan politikai kérdéseit illetően, mint a tömegpusztító fegyverek, a terrorizmus elleni fellépés és a Nemzetközi Büntetőbíróság”, és azt az ajánlást fogalmazzák meg, hogy „folytassák a kölcsönös kereskedelmi liberalizációt és ha lehet, gyorsítsák menetét, figyelembe véve mindkét fél érzékeny pontját, a regionális dimenziót és a dél-afrikai gazdasági partnerségi megállapodás folyamatban lévő tárgyalásainak ütemtervét”.

E közös következtetések alapján a Bizottság munkatársai és a Tanács AKCS-munkacsoportjának munkájában részt vevő tagállami képviselők folytatták a KFEM módosítására vonatkozó megbeszéléseket, kidolgozva a módosítás alkalmazási területét és célját.

E javaslatok alapján a KFEM módosításait illetően a Bizottság átfogó értékelése az, hogy nincs szükség a megállapodás alapvető módosítására. A megállapodást azonban aktualizálni kell, hogy tükrözze a módosított Cotonou-i Megállapodás új politikai és biztonsági rendelkezéseit, a további kereskedelmi liberalizációt, a kereskedelmi vonatkozású területeken való együttműködést, a környezetvédelmi szempontok megerősítését, valamint a gazdasági és más együttműködési területekről szóló egyes cikkek aktualizált megfogalmazását.

A dél-afrikai hatóságokkal folytatott tárgyalást követően a Bizottság az EK-Szerződés 300. cikke (2) bekezdése második albekezdésével összhangban az Együttműködési Tanács határozatának formájában, véglegesebb szöveget benyújtva javaslatot tesz a Tanácsnak.

Ezért a Bizottság javasolja, hogy a Tanács adja ki a mellékelt iránymutatásokat a KFEM módosításához.

JAVASOLT IRÁNYMUTATÁSOK A KFEM MÓDOSÍTÁSÁHOZ

1. BEVEZETÉS

Az egyrészről az Európai Közösség és tagállamai, másrészről a Dél-Afrikai Köztársaság közötti kereskedelmi, fejlesztési és együttműködési megállapodást (KFEM) 1999 októberében írták alá, és 2000. január 1-jétől lépett ideiglenesen és részlegesen hatályba. 2004. május 1-jén, miután minden fél megerősítette, a megállapodás teljes mértékben hatályba lépett.

A KFEM 103. cikke előírja a megállapodás hatályba lépésétől számított öt éven belüli felülvizsgálatát, hogy megállapodást befolyásolható egyéb megegyezések esetleges hatásait megvizsgálhassák. Az egyéb megegyezésekhez, amelyekre a megállapodás szerzői utaltak, kétségekívül hozzátartozik a Cotonou-i Megállapodás, amelyet szintén átdolgoztak.

A KFEM 18. cikke további intézkedéseket ír elő a kereskedelmi liberalizáció folyamata során, és megköveteli a kereskedelmi intézkedések felülvizsgálatát, különösen a KFEM „várólistáján” szereplő termékekre – amelyekre vonatkozóan a megállapodás vagy csak korlátozott kereskedelmi liberalizációs intézkedéseket tartalmaz, vagy nem is tartalmaz ilyen intézkedéseket – vonatkozó vámok tekintetében. A 30. cikk (4) bekezdése kimondja, hogy „a szolgáltatások kereskedelmének további liberalizációjára” vonatkozó célkitűzést az Együttműködési Tanács legelőször legkésőbb öt évvel a megállapodás hatályba lépését követően veti vizsgálat alá.

A KFEM felülvizsgálata nyomán, amelyet a Bizottság, a tagállamok és a Dél-afrikai Köztársaság 2004 folyamán végzett el, az Együttműködési Tanács 2004. november 23-án elfogadta a KFEM módosításának átfogó iránymutatásait kijelölő „közös következtetéseket”.

2. A JAVASOLT MÓDOSÍTÁS CÉLJA

A kereskedelmi, fejlesztési és együttműködési megállapodás továbbra is megfelelő alapul szolgál az aláíró felek közti együttműködéshez. Az elmúlt hat év során egyik fél sem nyilvánította ki szándékát a szöveget érintő alapvető változtatások meghozatalára.

A megállapodás 18., 30. és 103. cikkében megfogalmazottak szerint a módosítás célja az, hogy megvizsgálja a további kereskedelmi liberalizáció lehetőségét, és összhangba hozza a KFEM-et a jelenlegi nemzetközi kötelezettségvállalásokkal, beleértve a módosított Cotonou-i Megállapodást, a Nemzetközi Büntetőbíróságot és a terrorizmus elleni globális küzdelmet. A módosítás lehetőséget ad a megállapodás környezetvédelmi szempontjainak megerősítésére – beleértve a növekvő árukereskedelem környezeti hatásait –, valamint az egyes rendelkezések szövegezésének aktualizálására.

3. VONATKOZÓ KÉRDÉSEK

A fentieket figyelembe véve a Bizottság a következő kérdéseket határozta meg, amelyeket a módosítás tekintetében figyelembe kell venni:

- A preambulumban határozott hivatkozást kell tenni a millenniumi fejlesztési célokra.
- Az I. címben a politikai dimenzió vonatkozásában a megállapodást összhangba kell hozni azokkal a tanácsi rendelkezésekkel, amelyek a nemzetközi megállapodásokban a terrorizmus elleni küzdelemre, a Nemzetközi Büntetőbíróságra, a tömegpusztító fegyverek elterjedésének megakadályozására és egyéb nemzetközi kötelezettségvállalásokra történő hivatkozások feltüntetésére vonatkoznak.
- A kereskedelemre vonatkozó II. címben, valamint mellékleteiben a kereskedelem további liberalizációját a 18. cikkel összhangban kell tekintetbe venni. Emellett a fennálló kereskedelmi kérdések lezárása kisebb változtatásokat igényel.
- A kereskedelmi vonatkozású kérdésekről szóló III. címben a származási szabályokat, a szolgáltatások kereskedelmét, valamint a vámügyekben való együttműködést és kölcsönös igazgatási segítséget kell tekintetbe venni.
- A gazdasági együttműködésről szóló IV. címben a megfogalmazás aktualizálását kell tekintetbe venni az energia, közlekedés, mezőgazdaság, egészségügy és növényegészségügy kérdéseiben való együttműködésre vonatkozóan.
- A fejlesztési együttműködésről szóló V. címben a végrehajtásra vonatkozó egyes rendelkezéseket összhangba kell hozni a Bizottság új költségvetési rendeletével.
- Az egyéb területeken megvalósuló együttműködésről szóló VI. címben a megfogalmazás aktualizálását vagy újítását kell tekintetbe venni a kulturális együttműködés, az igazságszolgáltatással, szabadsággal és biztonsággal összefüggő kérdések terén való együttműködés, valamint a kábítószer, pénzmosás és szervezett bűnözés elleni küzdelem vonatkozásában. Emellett rendelkezést kell beilleszteni a migráció terén való együttműködésről.
- A VIII. címben a vitarendezési rendszeren javítani kell a kereskedelmi és kereskedelmi vonatkozású kérdések tekintetében a hatékonyság növelése érdekében.

3.1. Millenniumi fejlesztési célok

A javasolt változtatás célkitűzése

A felek kötelezettségvállalásának megerősítése e célok mellett, valamint a módosított Cotonou-i Megállapodás preambulumaival való összhang biztosítása.

Javasolt módosítások

A millenniumi fejlesztési célokról szóló preambulumbekzdés beillesztése.

Vonatkozó rendelkezések: Preambulum.

3.2. Biztonsági kérdések

A javasolt változtatás célkitűzése

Az összhang biztosítása az EU által a terrorizmus elleni küzdelemmel (sevillai elnökségi következtetések, 2002. június 21-22.), a tömegpusztító fegyverek elterjedésének megakadályozása terén való együttműködéssel (2003. november 17-i tanácsi következtetések) és a Nemzetközi Büntetőbíróság támogatásával (2003. június 16-i 2003/444/KKBP közös álláspont és thesszalóniki elnökségi következtetések, 2003. június 19-20.) kapcsolatban kifejezett politikai kötelezettségvállalásokkal. A KFEM-et összhangba kell hozni a módosított Cotonou-i Megállapodással.

Javasolt módosítások

- jogilag kötelező kötelezettségvállalás a tömegpusztító fegyverek elterjedésének megakadályozása mellett, figyelembe véve az uniós szakpolitikai dokumentum atomsorompó-záradékát az EU harmadik országokkal való kapcsolatai tekintetében;
- jogilag kötelező kötelezettségvállalás a terrorizmus elleni küzdelem mellett;
- hivatkozás a preambulumban az „EU és az AKCS-partnerek együttes kötelezettségvállalására a nemzetközi igazságszolgáltatás mellett, valamint a büntetlenség elleni küzdelem mellett”, továbbá a Nemzetközi Büntetőbíróság római alapokmányára, amely 2002. július 1-jén lépett hatályba, és az e téren való együttműködés jogilag kötelező erejű kötelezettségvállalására;
- jogilag kötelező kötelezettségvállalás a zsoldos tevékenység megakadályozása terén való együttműködés mellett.

Vonatkozó rendelkezések: Preambulum; új rendelkezés beillesztése az I. címbe.

3.3. Politikai párbeszéd

A javasolt változtatás célkitűzése

A 3. cikk (végrehajtás megtagadása) és 4. cikk (politikai párbeszéd) összehangolása a módosított Cotonou-i Megállapodással.

Javasolt módosítások

A 3. cikk (4) bekezdését ki kell egészíteni a 4. cikkben leírt kimerítő politikai párbeszédre vonatkozó kötelezettségvállalással, a „megfelelő intézkedések” meghozatala előtt. A 4. cikket jobban összhangba kell hozni a Cotonou-i Megállapodás 8. cikkének módosított szövegével.

Vonatkozó rendelkezések: a 3. és 4. cikk.

3.4. További kereskedelmi liberalizáció

A javasolt változtatás célkitűzése

Új rendelkezések beiktatása további kölcsönös kereskedelmi liberalizációra vonatkozóan, vagy a meglévő liberalizációs ütemterv felgyorsítása az áruk területén (a „várólistán” szereplő termékekre vonatkozó vámok), figyelembe véve az EK – SADC (Dél-afrikai Fejlesztési Közösség) – EPA tárgyalások keretében meghatározott rendelkezéseket és a felek érzékeny pontját. Az e rendelkezések és az EK-SADC-EPA tárgyalások keretében meghatározott rendelkezések közötti összhang biztosítása.

Háttér / Megoldandó probléma

A felek átnyújtották egymásnak dokumentumukat, amely átfogóan tanulmányozza a módosítandó kereskedelmi rendelkezések tekintetében kitűzött céljaikat. Kitűzött céljaik két csoportra oszthatók:

- az első csoport célja a KFEM javítása olyan területeken, ahol már léteznek kötelezettségvállalások (elsősorban az árukereskedelem terén). Ez arra is lehetőséget kínál, hogy végrehajtsák a mellékletek technikai jellegű, szükséges kiigazításait.
- a második csoport célja a KFEM hatályának kiterjesztése olyan területekre, amelyekre jelenleg nem vagy csak részlegesen vonatkozik a megállapodás, és számos új szabályozási területen tartalmazhatja a WTO-kötelezettségvállalásokat.

Javasolt módosítások

Az árukereskedelem további liberalizálása (a kizárt termékek felülvizsgálata, valamint a 11–15. és 17. cikkben és a vonatkozó mellékletekben leírt meglévő liberalizációs ütemtervek felgyorsítása). Új jogilag kötelező kötelezettségvállalások a védzáradék felülvizsgálatára vonatkozóan (16. és 24–26. cikk).

Vonatkozó rendelkezések: II. cím és I.–VII. melléklet, különösen a 11–15. és 17. cikk, valamint a 16. és a 24–26. cikk.

3.5. A kereskedelmi vonatkozású területek

A javasolt változtatás célkitűzése

Új kötelező kötelezettségvállalások beiktatása és megerősített együttműködés a kereskedelmi vonatkozású területeken. Az e rendelkezések és az EK-SADC-EPA tárgyalások keretében meghatározott rendelkezések közötti összhang biztosítása.

Háttér / Megoldandó probléma

Ezek a kötelezettségvállalások ösztönző erővel hatnak a szabályozott piacra jutásra a régió belül. A piaci szereplők számára további átláthatóságot és kiszámíthatóságot biztosítanak, biztosítják a szabályok végrehajthatóságát, és megszilárdítják a fejlődést.

Javasolt módosítások

Kötelező kötelezettségvállalások beillesztése, például szolgáltatások (29–30. cikk), beruházás (32–34. cikk), valamint a közbeszerzésre vonatkozó új kötelezettségek (45. cikk) területén.

A megerősített együttműködés és az esetleges további kötelezettségvállalások vonatkoznak olyan területekre is, mint a szellemi tulajdon (46. cikk), a verseny (35–39. cikk), a szabványosítás és a megfelelőség-értékelés, valamint a vámok (47–48. cikk). A származási szabályok tekintetében (28. cikk és 1. jegyzőkönyv) szükséges lehet némely termékspecifikus, korlátozott számú vámtarifaszámot érintő származási szabály felülvizsgálata.

Vonatkozó rendelkezések: III. cím és 1. jegyzőkönyv.

3.6. Vitarendezés kereskedelmi és kereskedelmi vonatkozású kérdésekben

A javasolt változtatás célkitűzése

A vitarendezési rendszer összehangolása az újabb közösségi gyakorlattal a hatékonyság növelése érdekében.

Háttér / Megoldandó probléma

A KFEM vitarendezési rendelkezései a tárgyalások idején előrelépést jelentettek, azonban a jelenlegi megállapodásokban megvalósult előírásoknak már nem felelnek meg. A jelenlegi rendszerben fennáll az eljárás elakadásának lehetősége, és a megfelelés fontos aspektusai szabályozáson kívül maradnak.

Javasolt módosítások

A vitarendezési szabályok további kidolgozása a kereskedelmi és kereskedelmi vonatkozású kérdések tekintetében a KFEM-et kiegészítő jegyzőkönyv által, amely részletesen meghatározza a vitarendezés elveit és eljárásait.

Vonatkozó rendelkezések: 104. cikk.

3.7. A gazdasági együttműködésre vonatkozó rendelkezések

A javasolt változtatás célkitűzése

Egyes rendelkezések megfogalmazásának összehangolása a jelenlegi közgondolkodással és az EK szakpolitikájával.

Háttér / Megoldandó probléma

A KFEM-et az 1990-es évek második felében kötötték. Egyes kérdések tekintetében az EU-szakpolitika és a közgondolkodás meghaladták a leírtakat. A javasolt változtatások közül sok csak apró vagy technikai jellegű, amely általában nem igényelne módosítást a megállapodásban. Mivel azonban más szakaszokban is szükség van módosításokra, lehetőség nyílik bizonyos rendelkezések aktualizálására. Az egészségügyi és növényegészségügyi kérdésekben alapvetőbb változtatás

javasolt, mert ezek a kereskedelem lényeges akadályának bizonyultak, ezért megerősített együttműködést igényelnek.

Javasolt módosítások

A javasolt módosítások az egészségügyi és növényegészségügyi kérdésekre, az energiára, a bányászatra, a közlekedésre, a postai együttműködésre és a turizmusra vonatkoznak. A 61. cikk egészségügyi és növényegészségügyi kérdésekkel, valamint mezőgazdasági együttműködéssel foglalkozik. A javaslat a 61. cikket két részre bontaná; a 61. cikk erőteljesebb környezetvédelmi megfogalmazást tartalmazna, míg a 61A. cikk kifejezetten az egészségügyi és növényegészségügyi kérdések terén való együttműködést tárgyalná. A közlekedés tekintetében javasolt az 59. cikk kettébontása; az 59A. cikk tárgyalná kifejezetten a tengeri szállítás terén megvalósuló együttműködést. Az „információs társadalom – telekommunikáció és információtechnológia” kérdését tárgyaló 55. cikket aktualizálni kell, hogy többek között figyelembe lehessen venni a technológiák fejlődését, az információtechnológiáról rendezett világszintű csúcstalálkozó megállapításait, valamint az EK és Dél-Afrika kutatói hálózatainak összekapcsolását. A kevésbé jelentős változások az energia, különösen az energiahatékonyságot illető szakpolitika és technológiák, valamint a tiszta szénátalakítási technológiák előmozdítása, a postai szolgáltatások, a bányászat és a turizmus terén történő megerősített együttműködésre vonatkoznak. Emellett foglalkozni kell számos rendelkezés környezeti hatásával is.

Vonatkozó rendelkezések: Az 56–61. cikk.

3.8. Fejlesztési együttműködés

A javasolt változtatás célkitűzése

A végrehajtásra vonatkozó egyes rendelkezéseket össze kell hangolni a Tanács új költségvetési rendeletével és a fejlesztési együttműködésről szóló javasolt rendelettel¹ vagy egyenértékű jogalkotási aktussal annak elfogadása után.

Háttér / Megoldandó probléma

A KFEM tartalmaz olyan rendelkezéseket a fejlesztési együttműködés végrehajtásáról, amelyeket a közösségi költségvetési rendelet hatályon kívül helyezett. De facto ezeket nem alkalmazzák. Indokolt ezen rendelkezések kiigazítása, mivel az általános költségvetési rendelet általános hatályú.

Javasolt módosítások

Azon rendelkezések felülvizsgálata, amelyeket a költségvetési rendelet hatályon kívül helyezett.

Vonatkozó rendelkezések: V. cím.

¹ COM(2004) 629.

3.9. Együttműködés más területeken

A javasolt változtatás célkitűzése

Egyes rendelkezések megfogalmazásának összehangolása a jelenlegi közgondolkodással és az EU-szakpolitikával. A rendelkezések megerősítése a következő kérdésekben: igazságszolgáltatás, szabadság és biztonság, pénzmosás, kábítószeres és migráció.

Háttér / Megoldandó probléma

A KFEM-et az 1990-es évek második felében kötötték. Egyes kérdések tekintetében az EK-szakpolitika és a közgondolkodás meghaladták a leírtakat. A kulturális együttműködésről szóló rendelkezést a többoldalú kötelezettségvállalások figyelembevételével aktualizálni lehet. A kábítószeres és a pénzmosás elleni küzdelmet ugyanabban a cikkben tárgyalják, ami tükrözi a kor gondolkodását. A két kérdést ma összefüggőnek, mégis különállónak tekintik, ezért a rendelkezést célszerű két külön cikkre bontani, aktualizált megfogalmazással, amely kitér a terrorizmus finanszírozására is. A szöveget új rendelkezésekkel kell kiegészíteni, amelyek a szervezett bűnözés elleni küzdelemről, a terrorizmus elleni fellépésről és a migráció terén való együttműködésről szólnak. Erőteljesebb és aktualizált megfogalmazást kell elfogadni a környezetről szóló rendelkezések tekintetében. A környezet, a szociális kérdések, az információ, a sajtó és az audiovizuális média, az adatvédelem és az egészségügy területén fontolóra lehet venni a megerősített együttműködés újragondolt lehetőségeit.

Javasolt módosítások

A kulturális kifejezési formák sokféleségének védelméről és elősegítéséről szóló UNESCO-egyezmény 85. cikkére való hivatkozás beillesztése, különösen tekintettel megerősítésére és végrehajtására. A 90. cikk két részre bontása úgy, hogy annak egyik része (a 90A. cikk) foglalkozzon a pénzmosással. A fenti témában új rendelkezések beillesztése. A 84., 86–89., 91. és 92. cikkek megfogalmazásának aktualizálása.

Vonatkozó rendelkezések: VI. cím, 84-92. cikkek.